

การวิเคราะห์โครงสร้างธุรกิจสื่อวิทยุกระจายเสียงของ
บริษัท มีเดีย พลัส จำกัด (มหาชน)

นางสาวเนาวรัตน์ วิริยะเวสม์กุล

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน ภาควิชาการสื่อสารมวลชน

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2540

ISBN 974-637-839-2

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**A STRUCTURAL ANALYSIS OF MEDIA PLUS PCL
IN RADIO BUSINESS**

MISS NAOWARAT VIRIYAVESKUL

สถาบันวิทยบริการ

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Mass Communication**

Department of Mass Communication

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 1997

ISBN 974-637-839-2

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การวิเคราะห์โครงสร้างธุรกิจสื่อวิทยุกระจายเสียงของ

บริษัท มีเดียพลัส จำกัด (มหาชน)

โดย

นางสาวเนาวรัตน์ วิริยะเวสหมกุล

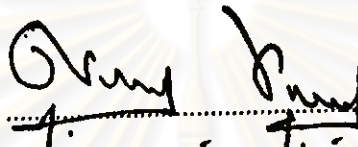
ภาควิชา

การสื่อสารมวลชน

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ปนัดดา ธนสถิตย์

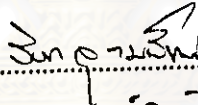
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ ศุภวัฒน์ ชูติวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ วิภา อุดมจันทร์)

อาจารย์ที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ปนัดดา ธนสถิตย์)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ขวัญเรือน กิติวัฒน์)

สถาบันวิจัยสังคม
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เนาวรัตน์ วิริยะเวศมกุล : การวิเคราะห์โครงสร้างธุรกิจสื่อวิทยุกระจายเสียงของบริษัท
มีเดียพลัส จำกัด (มหาชน) (A Structural Analysis of Media Plus Pcl in Radio Business)
อาจารย์ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ปณิตดา ธนสถิตย์, 146 หน้า, ISBN 974-637-839-2

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาถึงโครงสร้างธุรกิจสื่อวิทยุกระจายเสียงของบริษัท
มีเดียพลัส จำกัด (มหาชน) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2529 - 2539 และศึกษาปัจจัยเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้าง
ธุรกิจสื่อวิทยุ โดยใช้กรอบแนวคิดด้านโครงสร้างสื่อในเชิงเศรษฐศาสตร์และกรอบทฤษฎีการวิเคราะห์
องค์การอุตสาหกรรมสื่อ

ผลการวิจัยพบว่าโครงสร้างธุรกิจสื่อวิทยุกระจายเสียงของบริษัท มีเดียพลัส จำกัด (มหาชน)
มีการปรับเปลี่ยนอยู่ 3 ลักษณะคือ โครงสร้างธุรกิจขนาดเล็ก ปี พ.ศ. 2529 - 2534 โครงสร้างธุรกิจด้าน
การร่วมทุน ปี พ.ศ. 2535 - 2537 และโครงสร้างธุรกิจบริษัทมหาชน ปี พ.ศ. 2538 - 2539.

แรงผลักดันที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปสู่โครงสร้าง 3 ลักษณะดังกล่าว ประกอบไปด้วย
ปัจจัยเงื่อนไขดังต่อไปนี้คือ

1. สภาพการแข่งขันทางด้านรายได้และช่องทางของสื่อวิทยุ
2. ประสบการณ์การดำเนินงานสื่อวิทยุ และเอกลักษณ์เฉพาะตัวของมืออาชีพทาง
สื่อวิทยุกระจายเสียง
3. นโยบายของรัฐเกี่ยวกับการให้สัมปทานคลื่นวิทยุ
4. เทคโนโลยีด้านการสื่อสารสมัยใหม่
5. ความต้องการและความสนใจของผู้ฟัง

ภาควิชา..... การสื่อสารมวลชน
สาขาวิชา..... การสื่อสารมวลชน
ปีการศึกษา..... 2540

ลายมือชื่อนิสิต..... *Amey Thee*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... *DL*
ลายมืออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

** C850985 : MAJOR MASS COMMUNICATION

KEY WORD RADIO BUSINESS STRUCTURE/ MEDIA PLUS PCL/ PROFESSIONALS/ RADIO CONCESSION

NAOWARAT VIRIYAVESKUL : A STRUCTURAL ANALYSIS OF MEDIA PLUS PCL IN RADIO BUSINESS. THESIS ADVISOR :
ASSIST. PROF. PANADDA THANASATTI. 146 PP. ISBN 974-637-839-2

The objectives of this research are to study Media Plus Pcl. radio business structure and it's related factors from 1986 - 1996, conducted by the economic principles of media structure concept and the analyzing of media industry organization theoretical framework.

The results of the study show that Media Plus Pcl. radio business structure has been changed to 3 categories : 1) Private ownership (1986 - 1991); 2) Strategic partnership (1992 - 1994); and 3) Public company (1995 - 1996).

Further, it is found that the factors forced radio business structure are as follows :

- 1) The competition of media revenues and radio channel distributors.
- 2) Long-term experience and self identity of radio professionals.
- 3) Radio concession policy.
- 4) Modern communication technology.
- 5) Demand & interest of radio listeners.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา.....การสื่อสารมวลชน
สาขาวิชา.....การสื่อสารมวลชน
ปีการศึกษา.....2540

ลายมือชื่อนิติกร.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมืออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ใช้เวลาจากดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลและจัดทำเป็นระยะเวลา นาน 3 ปี จากการประมวลพิมพ์ข่าวตัดจำนวน 30 พิมพ์ เอกสารภายในของบริษัท มีเดียพลัส จำกัด เป็นระยะเวลา 10 ปีของการประกอบกิจการ และด้วยความร่วมมืออันดียิ่งจากผู้บริหารระดับสูงของ บริษัท อนุญาตให้ใช้ข้อมูลต่างๆเป็นวัตถุดิบในการเขียนวิทยานิพนธ์เล่มนี้

ที่สำคัญที่สุด ผู้วิจัยได้รับคำแนะนำและคำปรึกษาการวิเคราะห์ข้อมูลจากผู้ช่วย ศาสตราจารย์ปนัดดา ธนสถิตย์ อาจารย์ที่ปรึกษา และผู้ช่วยศาสตราจารย์ขวัญเรือน กิติวัฒน์ กรรมกรที่ปรึกษา ซึ่งท่านทั้งสองมีความรู้ทางอุตสาหกรรมสื่อโดยตรง ท่านได้ให้แนวทางการเรียบ เรียงข้อมูลที่ถูกต้อง และชัดเจนเนื้อหาจนกระทั่งการนำเสนองานวิจัยสมบูรณ์และสำเร็จลุล่วงไปด้วย ดี ผู้วิจัยขอรำลึกพระคุณของท่านไว้ตราบนานเท่านาน

นอกเหนือจากนั้น ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. นันทวัน สุชาโต ที่ ได้ให้แนวคิดและคำจำกัดความที่รัดกุมของหัวข้อการเขียนวิทยานิพนธ์ รวมไปถึงได้ชี้แนะแนวทาง การเขียนวิทยานิพนธ์ที่ถูกต้อง และรองศาสตราจารย์ วิภา อุดมฉันทน์ หัวหน้าภาควิชาการสื่อสาร มวลชนปัจจุบันที่กรุณาเซ็นอนุมัติเล่มวิทยานิพนธ์ที่สมบูรณ์นี้ ขอขอบคุณต่อท่านผู้เกี่ยวข้องทุกท่านไม่ว่าจะเป็นพี่ เพื่อน น้อง คุณเสมอจิต ทมทอง คุณธารินี ทิวารี และดร. เรืองฤดี นรนนท์นั เพื่อนรักที่ได้ให้ความช่วยเหลืออย่างดีมาโดยตลอด และท้ายสุดขอกราบขอบพระคุณคุณแม่ที่ห่วงใย ลูกเสมอ ความภาคภูมิใจในการจบการศึกษาปริญญาโทเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิตแห่งจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัยนี้ จึงได้ส่งความอ้อมเอมอย่างที่สุดให้กับคุณพ่อผู้หาชีวิตไม่แล้วในปัจจุบัน

เนาวรัตน์ วิริยะเวสม์กุล

29 เมษายน 2541

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ

บทที่

1.	บทนำ.....	
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
	ปัญหานำวิจัย.....	14
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	14
	ขอบเขตของการวิจัย.....	15
	ข้อสันนิษฐานของการวิจัย.....	15
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	15
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	17
2.	ทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้อง.....	
	- กรอบแนวคิดด้านโครงสร้างสื่อในเชิงเศรษฐศาสตร์ของ Dennis Mcquail.....	18
	- กรอบทฤษฎีการวิเคราะห์องค์การอุตสาหกรรมสื่อของ Patrick Hendricks.....	25
3.	ระเบียบวิธีวิจัย	
	- แหล่งข้อมูล.....	30
	- การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	33
	- การวิเคราะห์ข้อมูล.....	34
	- การนำเสนอข้อมูล.....	35

4	โครงสร้างการดำเนินธุรกิจของบริษัท มีเดียพลัส จำกัด (มหาชน)	
	- โครงสร้างธุรกิจขนาดเล็ก (Private ownership) (พ.ศ. 2529-2534).....	37
	- โครงสร้างธุรกิจด้านการรวมทุน (Strategic partnership) (พ.ศ. 2535-2537).....	44
	- โครงสร้างธุรกิจบริษัทมหาชน (Public company) (พ.ศ. 2538-2539).....	55
	- สรุปผลการวิจัยโครงสร้างธุรกิจบริษัท มีเดียพลัส จำกัด (มหาชน) ปี 2529 - 2539.....	61
5	ปัจจัยเงื่อนไขที่เกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจสื่อวิทยุกระจายเสียง ของบริษัท มีเดียพลัส จำกัด (มหาชน)	
	- สภาพการแข่งขันทางด้านธุรกิจสื่อ (Media competition).....	66
	- มืออาชีพทางสื่อวิทยุกระจายเสียง (Radio professionals).....	74
	- กฎระเบียบของรัฐ (State regulations).....	78
	- เทคโนโลยีด้านการสื่อสารสมัยใหม่ (Modern communication technology).....	83
	- ความต้องการและความสนใจของผู้ฟัง (Demand & interest of listeners).....	86
	- สรุปผลการวิจัยปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจสื่อ วิทยุกระจายเสียง.....	89
6.	บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	93
	รายการอ้างอิง.....	110
	ภาคผนวก ก. กฎหมายและระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับวิทยุกระจายเสียงและ ระเบียบว่าด้วยวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ พ.ศ.2535	
	ก. กฎกระทรวง ฉบับที่ 13 พ.ศ. 2536.....	114
	ข. กฎกระทรวง ฉบับที่ 14 พ.ศ. 2537.....	119